

Н.О. Прібиткова

Харківський національний університет внутрішніх справ

РОЛЬ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

На сучасному етапі розвитку суспільства освіта є основою культурного, духовного, соціального та економічного розвитку суспільства. Освіта – складне і багатогранне явище. Це процес передання, засвоєння та перероблення знань і конкретного історичного досвіду в тій чи іншій сфері суспільної практики. Метою національної освіти України є всебічний розвиток людини, її талантів, розумових та фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, забезпечення демократичного суспільства кваліфікованими кадрами. І це досягається завдяки навчанню у вищому навчальному закладі, де готується нова генерація української інтелігенції, ядро національної інтелектуальної еліти.

Вищі навчальні заклади є ключовою фігурою у професійній діяльності молодих спеціалістів. Саме в їх стінах відбувається підготовка майбутніх професіоналів. Час навчання у вузі – не лише можливість набуття ними знань, умінь, навичок щодо подальшої професійної діяльності, але й період становлення їх особистості як майбутніх професіоналів, тобто період соціально-професійної самоідентифікації.

Відповідно до ЗУ «Про вищу освіту» вищий навчальний заклад - окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей. Основною метою діяльності вищого навчального є

забезпечення умов, необхідних для отримання особою вищої освіти, підготовки фахівців для потреб України. [1]

Сьогодні в уяві багатьох людей освічена людина – це та, яка має диплом про закінчення вищого навчального закладу та отримання відповідного кваліфікаційного рівня з певної спеціалізації. Формуванню такого уявлення про вищу освіту та роль у ній вищих навчальних закладів спричиняють багато факторів, один з яких – низький рівень загальної та професійної культури, що не дає людям можливості в повному обсязі осягнути значення та сутність вищої освіти, а також певні аспекти та особливості діяльності вищих навчальних закладів в процесі освітньої діяльності. І, як не сумно це визнавати, але «значний внесок» у викривлення цього уявлення зробили самі вищі навчальні заклади, які, здійснюючи свою діяльність, забувають про те, що освіта в Україні визнається основою розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорукою майбутнього України, а також стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету та конкурентоспроможності держави на міжнародній арені, пріоритетним завданням держави визнається забезпечення високої якості вищої освіти та професійної мобільності випускників вищих навчальних закладів на ринку праці [2].

Для того, щоб випускник вищого навчального закладу був конкурентоспроможним на ринку праці та зацікавив роботодавця, він повинен окрім здобутих вмінь та навичок під час навчання та розвинутих власних якостей мати високий рівень професійної свідомості.

Маючи добру програму та викладацький склад, навчальний заклад має проконтролювати останній вирішальний крок до успіху – працевлаштування своїх випускників, адже відповідно до Болонської декларації вища освіта є громадським благом та громадською відповідальністю. [3] З огляду на це, вищий навчальний заклад повинен взяти на себе відповідальність не лише за передачу знань та формування навичок, але й навчити тому, як найбільш ефективно використати набуті ресурси.

Навчальна практика і анкетування абітурієнтів показало, що у студентів на першому році навчання відсутні реальні уяви про професійну діяльність в обраній галузі. Вирішальну роль у цьому відводиться навчальному середовищу вузу, а професійні здібності формуються на основі мотивів навчальної діяльності. В якості усвідомленої мети виступає образ бажаного майбутнього: робота, яка високо оплачується і приносить задоволення. [4]

Ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців на етапі навчання у ВНЗ залежить від вирішення ними ряду завдань: формування реалістичних уявлень про обрану професійну діяльність, осмислення варіантів професійного розвитку, вивчення своїх особистісних особливостей, моделювання своєї професійної кар'єри тощо.

Таким чином, діяльність вищих навчальних закладів повинна бути спрямована на підготовку професіоналів, що стануть провідниками процесу переходу економіки до ринкових засад, а отже, сприятимуть розвитку економіки та зростанню добробуту нашої країни.

Література:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс] : редакція від 13.03.2016. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Про затвердження національної доктрини розвитку освіти : указ Президента України від 19.08.2002 № 1223/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1223-2002-n>.
3. Болонський процес «Створюючи зону вищої освіти Європи». – Комюніке конференції міністрів вищої освіти. – Берлін, 19 вересня 2003 року.
4. Добровольська В.С. Роль університетів у вихованні студентської молоді. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/dobrovolska-vs-rol-universitetiv-u-vihovanni-studentskoyi-molodi/>